

**Brev till Sophie Elkan från
Selma Lagerlöf: 1896–1898. L
84:1 – 142**

Lagerlöf, Selma,

HS L 84:1

Från Mr. Albin...
Om jag g. hade så många tråkiga brev...
Jag uttrycker mig snällt, breven äro roliga nog, men mina svar äro tråkiga att skriva. Bojeren intendenten Upmark, Amanda Kerfstedt och jag vet ej hvem. nästa jag skriva till. De, som jag g. g. fått boken till äro artigare i att tacka för den än de, som fått den. Och nästa nästa man ju beröra.

Kärsite!

(306)

Onsdag/Rväll.

Om jag g. hade så många tråkiga brev att svara på så skref jag ha det riktigt bra. Jag uttrycker mig snällt, breven äro roliga nog, men mina svar äro tråkiga att skriva. Bojeren intendenten Upmark, Amanda Kerfstedt och jag vet ej hvem. nästa jag skriva till. De, som jag g. g. fått boken till äro artigare i att tacka för den än de, som fått den. Och nästa nästa man ju beröra.

I dag har den löda Mouricid, jag förs inte titta på den, tackar icke heller nu. Dessutom förs jag g. tacka för Lyckobladet. Det hjälper visst bäst så länge man g. tackar, det är så med nådorna där trollmaker.

I dag kom ditt brev raskt nog. Postgången är g. så svår, så man sätter sig in i den. Jag skref måndag och hade svar ^{Onsdag} ~~Lördag~~ Rväll. Detta får du också på julafton, om du kan få något brev den dagen.

Jag vill för det första säga, att jag skrifer till Bojeren om dig och fått svar. Han lofar att ~~för det första~~ läsa igenom novellerna och att ge ut dem om han tycker om dem. Det är ju allt, som behöfs, men så tillägger han: "Bed Fru Ekman sända mig manuskriptet till min nästa bok så att det kan komma ut samtidigt i Sverige och Danmark." Det är ju mycket treffligt. Han föreslår också att novellerna skulle komma ut efter denna ^{nya}. Jag vet ej hur han vet att du håller på med något. Omellerbid sänder jag novellerna dit med med alla första. Den nya boken ska du ha fin och färdig, innan du sänder ett ark till Danmark, så mycket är säkert men nu är vägen banad. Detta är ju en riktigt bra juldöfva.

En annan har jag sänt med posten i dag. Den får du taga emot. Den kostar g. ett öre mer än postafgiften. Det är ju idealiskt.

Vi äro allt så dumma allihop. Hur skulle jag kunna skriva om elicasla om g. han varit borta i fängelset. Jag kan g. tänka mig hvem annat än Längfaude. Och så om han varit med, hur skulle då Baubinson kunna göra underverk. Skulle Gactans trott på den, eller skulle han ha begagnat sig af den för sina planer. Inte kunde jag ha en Kritiker gäms i Diarante, jag brödde mig aldrig om att göra Gactans till en saun storhet, därför att då skulle man vid bokens slut ha känt, ja där har han nu konstruerat upp en man, som ska hjälpa världen till rätta, men hvem är han nu. Hvad gör han nu. Nej han är bara en apostel och apostlarna voro många och rätt tref-

liga de flesta. Jag har verkligen följt bibeln så noga, så att det ej är så lätt att slå mig på fingrarna. Det är Babelinon, som är Antikrist och ej Gattano. För resten så innte är boken fullt bra. Men du vet, att man går med på fel i de stycken, som man själf tycker äro galna och ej i andra. Jag tänkte naturligtvis på att låta Gattano inläsa Boscas plats, men jag tyckte det andra var finare. Det gör ett sådant intryck af samning.

Det är nog ej så bra som det borde vara i Danmark med recessionerna. Bojarsen skriver, "I sin helhet er Antikrists allrakter blevet modtaget med al mulig Hæder her i Danmark, nogle Blad har været lidt reservede, men det gjør intet. Maa jeg har talt med om boken ere alvorligt grebne og meget begejstrede og der kan ikke være tvivl om, att deres Bøge er den vigtigste og betydeligste fiendeste, der er kommet frem i efteråret. — Endnu er gaaet tak for den prægtige bog."

Kanske där är intriger bakom, motstånd mot Bojarsen eller Kleurigans. Är Braudes misnöjd, så är det ju möjligt, att han tiger. Talar han och ogillar, så kan han nog göra mig omätlig skada öfver genom att slå ned mitt eget friska mod. Tiger han däremot, så får ju boken arbeta sig fram på egen hand. Jag längtar allt till den dag, då jag för denna bok känner samma härliga lugn som för Gattano Berling. Allt är jag rädd, långt ifrån så säker, som jag låter. Det är allt ett yrke! Och på samma gång är jag allt så oämligt tacksam för hvad som varit af framskjutning. Jag har allt fått alla dessa recessioner. Tusen tack! Men de komma alltså litet senare än brefsen, det är därför jag ej skrivit. Upsala tidningen var allt förhållande. Det är ej bara en kritiker, det är en riklig vän. Det var också mycket intressant att se, att Politiken dock är vämligt stämd. Men kan du förstå, att jag trots allt utskakar mig en nånsot framåt. Jag tror, att allt skall vara öfver. Det går härligt fort.

Nej, man kommer utmärkt bra hit från Stockholm. Tåget går därifrån Kl. 9 om morgonen. I Drylbo byter man och är framme här Kl. 4. Det går lika fort som mellan Lundskrona - Säterborg. Roligast vore det förstås om du kommer hit på uppvägen, då kunde jag få tala om mina Stockholms intryck för dig. Nu blifva de så gamla. Här finnes nog rum för dig, men då finns du äta i samma rum, som en legat och det kunde du ej. Och tror jag ej du kan tala att gå ut i det fria ibland. (Men det heter ej gästgivarvärd här. Det heter stadshotell här,

Gästgivarvärd, det är i Kuegelf.

Har är allt i det yttre Kolossal och enkelt, butiksfönster, hus och niän-
niskor. Men jag ser att bodarna äro mycket väl försedda och äro
ganska stora, så jag antar, att det finnes väl lyx här och. Emellan-
tid tror jag nästan jag är den finaste ute på gatan. Det skulle också här
da. — Gerdas bostad är allt tråkig, hon hade ett så vackert hem-
fjäll och nu äro rummen så små och ligga så galett att intet Rum-
mer till sin rätt. Det sänjer hon öfver fönstas. Vägen emellan ans
är ej så farligt lång, men den är ofta ogångbar. en gång är det
glansigt, en annan gång är det djup tö. Värdet har varit mycket hygg-
ligt. Det är sex grader i dag (Rätt fönstas) och mina rum hålla sig
alltjämt varma. Jag förskär ej, att dessa tunna bräddväggar kunna
skydda så. Vid sex graders Ryta i Landskrona voro vi nästan ur stånd
att få varmt. Här är och mycket vackert, inte annars tror jag, men
under dessa korta vinterdagar är det liksom en ständigt soluppgång
Luften står ljus röd och bergen blekblåa hela dagen och emot detta
tar sig de hvita träden härligt ut. Det är en stor skönhet i färger och
konturer ej i de stora landskapslinierna. Vid Föväder som det
var först jag Rum är hela trolleriet borta. Men den första köld-
dagen blef jag röd öfver skönheten. Du vet, att jag ej sett en rik-
tig nordisk vinter, sedan jag fick ögon ut se ned.

Det är allt bra snällt, att du letar reda på Tidningar åt mig.
Mätte du få fatt på vännen Alkman. Annars får jag väl själv
sätta mig i rörelse. Men det är märkvärdigt, att jag ej fått den,
någon borde väl ha fått syn på den och skickat mig.

Jag har skrifvit till Fru Ryblow, jag frågade henne rent ut om
hon ville ha boken. Samtidigt jag ville nämna en Rotolikt den bo-
ken utan att veta något om hvad hon tyckte. Hon kunde ju ha
upptagit det rent af som en förolämpning. Hon skref det alla älek-
värdeste svar. Själ hade hon ej läst min bok, men hennes man var
mycket nöjd med den och öfver hennes avärson. Hon ville ha den
naturligtvis och sade, att han var viss om att han såg det lägre folket
öfvertro med samma ögon som jag. Hon har redan skrifvit till
Ord och Bild, att hon vill annöla den. Hon nämde mig flera gånger
och bjöd mig till Upsala, så snart jag reser till Sk. län. Bättre kan
det ju ej vara. Det är emellertid godt att ha henne som vän.

Handwritten text at the top of the page, partially obscured by a stamp and bleed-through from the reverse side.

Att du ej minns den tidningsnotisen jag såg i sveriges och
Salfolket som flyttat ut till Jerusalem. Det kan väl ej ges ett
bättre ämne eftersom jag nu är häruppe. Och människorna här
äro verkligen något för mig. De äro sluga, mycket glada, frispråkiga,
och ha en underbar förmåga, att verkligen tänka öfver människor
och så säga ifrån hur de tycka, att man skall bära sig åt.

Emmellan äro de ej gjorda, ännu. Jag vet ej rätt, men jag tycker att
det bör vara mycket att göra häruppe. De äro på intet sätt lika
landsbänderna. De äro mer melankoliska och medvetna om sin fattig-
dom och obetydlighet. Dessa äro ^{de} mycket själftrygga -

Nej, jag kan ej att tala med Ellen Key om kvinnofrågan. Jag helsade henne
från våra gemensamma vänner i Danmark att hon ej skulle vara
på den för att ~~de~~ skriva ut mot henne. "Aseh den står gamla kvinnofrågan
sade hon "tror du jag någonsin mer tänker på den?" Därmed var ju
all vidare diskussion onödig. Jag tror ej hon ville gå in på ämnet. Hon
har visat ha slutit fred med alla äfven med M. Roos. Hennes deltagande i
kvinnokongressen i höstas var ett tecken på fredslutet. Hvad jag vet om
hennes är närmast intuition - jag vill ej nämna henne eller någon för våra, om någonting dig.

Tilleggan till de Ryska var bara. Med underdånigaste tackskänket
från förf. Jag hade hört mig för att det var rätt. Jag har fått en
brev från H. M. med tack genom postverket, som lämnade boken. Intet mer än
rätt och slätt. Jag undrar så mycket om hon skall låta mig veta något
om hvad hon tycker, så hon läst boken. — Jag var ännu fråga
hvad jag skulle göra för din morbror. Tack för underättelsen -

Att du har jag sänt till min bok. På det hela taget har jag i det Rorre-
spunderat bort en förfärlig manna preger. Pastoret var skyldigt mig
en pension om ej akademien gör den.
Det är vermodigt, att de ska vara skilola Elise och du och den manna nu
under helgen. Ett par gånger i St-hu nådde jag gannen ensam. Då sått hon med
primärskolbarnet i Kuäet, och så var jag konans ständigt blöddrande i albumet och med en
resignation öfver mig, som hon lade bort, så Elise kom. Han var mycket ängslig att
vara ensam med mig, mycket Rort, sade bara ja och nej. Men det var bara, så
vi varo på tu man hand, Han var på något sätt generad. Han är ej lätt att förstå
sig på.

Gläd dig nu ett långt brev om allt möjligt. Jag längtar efter att ha ingenting att
skriva om, så kan man göra bra brev. Detta är bara bludd. God jul, bryr du dig Rauske
om att jag älskar dig, men tack för i år vill jag säga, framför allt tack för i höst. Du
har varit en riklig talig vän. Du fyller mitt lif som en stor skatt, Bäst är
det att jag kan älska dig, men det är heller ej nå litet, att du är så god
och kärleksfull mot mig och att du är duglig till romantikjälternas
glösa den manna från mig - Jag längtar efter till dig -
Din Selma -